

Rapport

Datum: 21 mei 2007

Rapportnummer: 2007/102

Klacht

Verzoekster klaagt erover dat de Dienst Vervoer & Ondersteuning (verder: DV&O) van het Ministerie van Justitie op 6 december 2005 onvoldoende toezicht heeft gehouden tijdens verzoeksters vervoer van de justitiële jeugdinrichting Den Hey-Acker te Breda naar de rechtbank te Dordrecht. Verzoekster klaagt er met name over dat medewerkers van de DV&O die dag niet hebben voorkomen dat zij tijdens het vervoer is geconfronteerd met ongewenste verhalen, verzoeken en intimidaties van een volwassen mannelijke gedetineerde die tegelijkertijd werd vervoerd.

Beoordeling

Algemeen

Verzoekster verbleef ingevolge een civielrechtelijke machtiging van de kinderrechter in de justitiële jeugdinrichting Den Hey-Acker te Breda.

Op 6 december 2005 bracht de Dienst Vervoer & Ondersteuning (verder: DV&O) verzoekster naar de rechtbank te Dordrecht. Verzoekster stelt dat achter haar in het voertuig een man zat die vroeg of zij zijn vriendinnetje wilde zijn, obscene gebaren maakte om haar borsten aan hem te laten zien, bleef aandringen om aan zijn verzoek te voldoen en vertelde de in zijn anus verstopte drugs wel met haar te willen delen. Wanneer verzoekster naar buiten keek, bonkte de man op het raam. Verzoekster voelde zich hierdoor geïntimideerd.

Nadat verzoekster in de jeugdinrichting melding had gemaakt van het voorval, stelde het afdelingshoofd van Den Hey-Acker de klachtencoördinator van DV&O bij brief van 2 januari 2006 in kennis van dit voorval. Verzoekster had aangegeven bang te zijn om een aanklacht tegen de betreffende gedetineerde in te dienen, omdat zij zich geïntimideerd voelde en de gedetineerde had aangegeven mensen wel eens te hebben koud gemaakt.

Bij brief van 10 januari 2006 diende verzoeksters raadsman een klacht in bij het Ministerie van Justitie, Dienst Justitiële Inrichtingen, afdeling Individuele Jeugdzaken. De raadsman stelde dat de conclusie kon worden getrokken dat er tijdens het vervoer klaarblijkelijk onvoldoende toezicht is gehouden waardoor verzoekster is geconfronteerd met ongewenste verhalen, verzoeken en intimidaties van een volwassen mannelijke gedetineerde.

Voorts voerde de raadsman aan dat het tezamen vervoeren van kinderen en volwassenen in strijd is met artikel 37 lid c van het Verdrag inzake de rechten van het kind, waarin is bepaald dat ieder kind dat van zijn vrijheid is beroofd wordt gescheiden van volwassenen, tenzij het in het belang van het kind wordt geacht dit niet te doen (zie Achtergrond, onder 3.).

De algemeen directeur van DV&O liet het afdelingshoofd van Den Hey-Acker bij brief van 27 januari 2006 weten dat omdat verzoekster minderjarig is, zij in een apart compartiment was vervoerd, waarbij gebruik is gemaakt van een separatieschot. Dit neemt niet weg dat verzoekster bij het in- en uitstappen van justitiabelen uit het zicht van de transportgeleiders is, aldus de algemeen directeur. Hij gaf aan dat de transportgeleiders niet kunnen zien wat er achterin de bus gebeurt en niet kunnen horen wat er wordt gezegd, hetgeen de betrokken transportgeleiders ook hebben verklaard.

Voorts liet de algemeen directeur nog weten dat er een mogelijkheid bestaat dat verzoekster in een apart voertuig kan worden vervoerd, hetgeen specifiek op de transportorder moet worden vermeld.

Het hoofd Individuele Jeugdzaken liet verzoeksters raadsman, namens de minister van Justitie, bij brief van 2 mei 2006 weten dat Individuele Jeugdzaken niet verantwoordelijk is voor hetgeen er tijdens het vervoer door DV&O gebeurt en reageerde om die reden niet inhoudelijk op de brief van verzoeksters raadsman.

Wel liet hij weten dat het volgens DV&O niet te vermijden is dat verzoekster op enig moment aan contact met medegedetineerden is blootgesteld en dat de transportgeleiders niet kunnen zien wat er achterin de bus gebeurt of kunnen horen wat er wordt gezegd. Het was wel mogelijk geweest om in een apart voertuig vervoerd te worden, maar dit had specifiek moeten worden vermeld op het aanmeldingsformulier.

Omdat de inhoud van de klacht het vervoer door DV&O betreft, was het aan DV&O voorbehouden om de klacht inhoudelijk af te handelen, aldus het hoofd Individuele Jeugdzaken.

I. Bevindingen

1. Verzoekster klaagt erover dat medewerkers van DV&O op 28 november 2005 onvoldoende toezicht hebben gehouden tijdens haar vervoer van de jeugdinstelling te Breda naar de rechtbank te Dordrecht, waardoor verzoekster is geconfronteerd met ongewenste verhalen, verzoeken en intimidaties van een volwassen mannelijke gedetineerde.

Verzoeksters raadsman heeft aangevoerd dat het vervoeren van kinderen en volwassenen samen in strijd is met artikel 37 lid c van het Verdrag inzake de rechten van het kind (zie Achtergrond, onder 3.).

2. De minister van Justitie heeft de Nationale ombudsman in zijn brief van 6 oktober 2006 laten weten dat verzoekster tijdens het vervoer conform artikel 2.7 van de Vervoersinstructie Dienst Vervoer & Ondersteuning (zie Achtergrond, onder 1.) in een apart celcompartiment heeft gezeten met een ondoorzichtige tussenwand, waardoor zij ruimtelijk en visueel gescheiden is vervoerd van de mannelijke volwassen gedetineerde.

De minister heeft aangegeven dat de voertuigen van DV&O in celcompartimenten zijn ingedeeld, die geen geluidsisolatie hebben en waarvan de afscheidingswanden transparant zijn, maar desgewenst kunnen worden geblindeerd. Vanuit het luikje in de wand tussen de bestuurderscabine en de celcompartimenten kan de bijrijdende transportgeleider zien wat er in de celcompartimenten gebeurt. Deze open structuur brengt met zich dat de justitiabelen onderling zowel visueel als ook auditief in contact met elkaar kunnen treden. Middels het plaatsen van een ondoorzichtige scheidingswand kan het visuele contact tussen justitiabelen worden tegengegaan, hetgeen in dit geval is gebeurd. Dit beperkt echter wel het toezicht vanuit de bestuurderscabine op wat er in de celcompartimenten gebeurt, aldus de minister. Door het geluid van de motor van het voertuig is het voor de transportgeleiders bovendien niet steeds mogelijk om ieder gesprek tussen justitiabelen woordelijk te volgen.

De minister heeft voorts gesteld dat op de vervoersaanvraag voor verzoekster geen bijzonderheden stonden vermeld die om een meer dan normaal toezicht vroegen, zodat geen extra toezicht nodig was. Verzoekster heeft de transportgeleiders bovendien niet laten weten dat zij niet gediend was van de opmerkingen van de mannelijke gedetineerde.

Ten aanzien van de stelling van verzoeksters raadsman dat er is gehandeld in strijd met artikel 37 lid c van het Verdrag inzake de rechten van het kind, heeft de minister het volgende opgemerkt. Het betreffende artikel waarborgt dat het kind dat van zijn vrijheid is beroofd met menselijkheid en eerbied voor de waardigheid inherent aan de menselijke persoon wordt behandeld en de vrijheidsbeneming in beginsel gescheiden van volwassenen dient te ondergaan. Dit is wettelijk verankerd in de Beginselenwet Justitiële Jeugdinstellingen. Er zijn aparte jeugdinstellingen met speciale regelingen voor de jeugdige gedetineerde. In de circulaire Vervoer jeugdige ingeslotenen en in de Vervoersinstructie zijn speciale bepalingen opgenomen met betrekking tot het vervoer van jeugdigen (zie Achtergrond, onder 1. en 2.). De minister is van mening dat hiermee in voldoende mate is voldaan aan de verplichtingen voortvloeiend uit artikel 37 lid c van het verdrag.

De minister heeft voorts nog opgemerkt dat het voeren van gesprekken tussen justitiabelen in het algemeen vanuit sociaal oogpunt niet uitsluitend negatief hoeft te worden beoordeeld, zeker gezien de vaak lange tijd dat men onderweg is.

De minister heeft geconcludeerd dat er tijdens het transport is gehandeld conform de geldende regelgeving en dat er voldoende toezicht is gehouden. De minister acht de klacht ongegrond.

3. In reactie op het standpunt van de minister heeft verzoeksters raadsman bij brief van 21 november 2006 onder meer gesteld dat verzoekster tijdens het vervoer middels een doorzichtige wand van de volwassen mannelijke gedetineerde was gescheiden.

De raadsman heeft geconcludeerd dat zowel auditief als visueel contact tussen beiden mogelijk was en dat er voor de transportgeleiders onvoldoende toezicht mogelijk was. Volgens de raadsman kan uit de tekst van artikel 37 lid c van het Verdrag inzake de rechten van het kind worden afgeleid dat het om een absoluut verbod gaat om volwassenen en minderjarigen bij elkaar te brengen, waarop uitsluitend een inbreuk mag worden gemaakt in het belang van de minderjarige. De raadsman is van mening dat de minister geen steekhoudende argumenten heeft aangevoerd die een inbreuk op de verdragsbepaling zouden rechtvaardigen.

4. Twee medewerkers van het Bureau Nationale ombudsman hebben op 28 november 2006 twee voertuigen van DV&O bekeken, welke typen thans door DV&O in gebruik zijn.

Hun bevindingen zijn de volgende. Achter de stoel van de bijrijder is in de wand tussen de bestuurderscabine en de celcompartimenten een raampje geplaatst waardoor de bijrijder visuele controle kan uitoefenen op hetgeen in de celcompartimenten gebeurt. Het zicht dat de bijrijder op de verschillende celcompartimenten heeft, wordt in sterke mate beperkt door de hoofdsteun van de stoel waarop hij zit. De bijrijder moet zich gedeeltelijk omdraaien om te kunnen zien wat er achter hem gebeurt, waarbij de veiligheidsriem die hij om heeft in de weg zit. Het licht in de celcompartimenten is minimaal, omdat de justitiabelen anders van buitenaf zichtbaar zijn. Hierdoor is het zicht eveneens beperkt. Verder is het zicht afhankelijk van de plaats waar de justitiabele zit. Zo is er in het geheel geen zicht op de persoon die achterin bij het raam zit.

5. De Inspectie voor de Sanctietoepassing heeft in 2006 onderzoek gedaan naar het gedetineerdenvervoer (zie Achtergrond, onder 4.). Alhoewel dit onderzoek geen betrekking had op jeugdigen (die in een justitiële inrichting verblijven), zijn de uitkomsten van dit onderzoek toch van belang voor deze klacht.

Zo concludeerde de Inspectie onder meer dat de mogelijkheid tot communicatie tussen gedetineerden en transportgeleiders tijdens het vervoer te beperkt is. Er is geen direct zicht op de celcompartimenten en het is nagenoeg niet mogelijk om tijdens het vervoer contact te leggen tussen gedetineerden en transportgeleiders.

De Inspectie deed DV&O onder meer de aanbeveling ieder voertuig waarbij vanuit het bestuurderscompartiment geen direct zicht is op de celcompartimenten uit te rusten met cameratoezicht en een (eenzijdig vanuit het bestuurderscompartiment te bedienen) spreek-luisterverbinding tussen de celcompartimenten en het bestuurderscompartiment.

6. Naar aanleiding van de aanbeveling van de Inspectie is het Ministerie van Justitie een proef gestart door onder meer camera's in voertuigen van DV&O te plaatsen.

Op 15 februari 2007 heeft de Nationale ombudsman de minister nadere vragen over deze proef gesteld.

Bij brief van 24 april 2007 heeft de minister de Nationale ombudsman laten weten dat medio 2006 met ongeveer 10% van de voertuigen van DV&O een proef is gestart met het plaatsen van camera's in compartimenten waarop vanuit het bestuurderscompartiment slecht zicht is. Dat beperkte zicht is ontstaan doordat de transparante schotten tussen de compartimenten zijn vervangen door niet-transparante schotten, welke vervanging heeft plaatsgevonden naar aanleiding van klachten van justitiabelen, aldus de minister.

Een proef met spreek-luisterverbindingen moet nog worden gestart en zal met ongeveer 3% van de voertuigen plaatsvinden.

II. Beoordeling

7.1 Het vereiste van bijzondere zorg houdt in dat bestuursorganen aan personen die onder hun hoede zijn geplaatst de zorg verlenen waarvoor deze personen, vanwege die afhankelijke positie, op die bestuursorganen zijn aangewezen.

7.2 Gelet op de bevindingen van de medewerkers van het Bureau Nationale ombudsman en de conclusies van de Inspectie voor de Sanctietoepassing oordeelt de Nationale ombudsman dat de transportgeleiders van DV&O niet in de gelegenheid zijn om goed toezicht te houden op de justitiabelen die tijdens het vervoer aan hun zorg zijn toevertrouwd. Het zicht dat de rijder op de celcompartimenten heeft, is te beperkt en ook auditieve controle is slecht mogelijk. Nu de transportgeleiders geen goed toezicht hebben kunnen houden, gaat de Nationale ombudsman ervan uit dat verzoekster daadwerkelijk door de mannelijke gedetineerde verbaal is lastig gevallen.

Alhoewel de transportgeleiders niets kan worden verweten, oordeelt de Nationale ombudsman dat DV&O in die zin in strijd met het vereiste van bijzondere zorg heeft gehandeld dat de voertuigen niet zodanig zijn uitgerust dat transportgeleiders wél in de gelegenheid zijn goed toezicht te kunnen houden.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

Gelet op de beoordeling in dit rapport en daarmee samenhangende rapporten is er vanwege de beperkte opzet van de hiervoor onder 6 genoemde experimenten aanleiding voor de Nationale ombudsman om tot een aanbeveling te komen.

8.1 Op grond van het Verdrag inzake de rechten van het kind heeft ieder kind dat van zijn of haar vrijheid is beroofd, er recht op te worden gescheiden van volwassenen, tenzij het in het belang van het kind wordt geacht dit niet te doen.

8.2 Niet is komen vast te staan of verzoekster visueel contact had met de volwassen mannelijke gedetineerde, aangezien de minister heeft gesteld dat er tussen verzoekster en de mannelijke gedetineerde een donkere scheidingswand zat, terwijl de gemachtigde van verzoekster stelt dat de scheidingswand doorzichtig was. Gelet op de reactie van de

minister van Justitie gaat de Nationale ombudsman ervan uit dat verzoekster en de volwassen gedetineerde in ieder geval wel met elkaar konden communiceren.

De Vervoersinstructie schrijft voor dat elke groep (mannen en vrouwen) in een apart compartiment moet worden geplaatst. Hieraan is in casu voldaan, zodat DV&O conform de Vervoersinstructie heeft gehandeld.

De Nationale ombudsman is het echter niet eens met de stelling van de minister dat met de circulaire Vervoer jeugdig ingesloten en de Vervoersinstructie - met daarin speciale bepalingen ten aanzien van het vervoer van jeugdigen - in voldoende mate is voldaan aan de verplichtingen die voortvloeien uit artikel 37 lid c van het Verdrag inzake de rechten van het kind. Hoewel verzoekster fysiek van de volwassen gedetineerde was gescheiden (middels een al dan niet doorzichtige scheidingswand), konden zij wel met elkaar communiceren. De Nationale ombudsman is dan ook van mening dat verzoekster en de volwassen gedetineerde niet van elkaar waren gescheiden zoals het Verdrag inzake de rechten van het kind voorschrijft. Nu niet is gebleken dat het samenbrengen van verzoekster met de volwassen mannelijke gedetineerde in verzoeksters belang was, heeft DV&O gehandeld in strijd met het recht dat kinderen die van hun vrijheid zijn beroofd, hebben, om te worden gescheiden van volwassenen.

De onderzochte gedraging is ook op dit punt niet behoorlijk.

Ook dit punt geeft de Nationale ombudsman aanleiding een aanbeveling te doen.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de Dienst Vervoer & Ondersteuning van het Ministerie van Justitie te Rotterdam, is

gegrond, wegens strijd met het vereiste van bijzondere zorg én wegens schending van het recht dat jeugdigen die van hun vrijheid zijn beroofd, hebben, om te worden gescheiden van volwassenen.

AANBEVELING

De Nationale ombudsman geeft de minister van Justitie in overweging zich het grote belang van toezicht en controle bij het transport van jeugdigen ter harte te nemen. Dit belang laat zich vertalen in het realiseren van voldoende middelen van controle en toezicht bij transporten door DV&O. Hierbij kan primair gedacht worden aan het plaatsen van camera's en spreek-luisterverbindingen in alle transportmiddelen waar dat noodzakelijk is.

De Nationale ombudsman geeft de minister van Justitie voorts in overweging ervoor zorg te dragen de Vervoersinstructie te wijzigen in die zin dat DV&O jeugdige en volwassen justitiabelen in aparte voertuigen vervoert, zodat elke vorm van contact is uitgesloten en zij

tijdens het vervoer volledig van elkaar zijn gescheiden.

Onderzoek

Op 23 mei 2006 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van mevrouw H. te X, ingediend door de heer mr. M. Mook, advocaat te Dordrecht met een klacht over een gedraging van de Dienst Vervoer & Ondersteuning van het Ministerie van Justitie te Rotterdam.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de minister van Justitie, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de minister van Justitie verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Vervolgens werd verzoekster in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren.

Twee medewerkers van het Bureau Nationale ombudsman hebben twee voertuigen van de Dienst Vervoer & Ondersteuning bekeken.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De reactie van de minister van Justitie gaf aanleiding het verslag op een enkel punt te wijzigen.

Verzoeksters raadsman gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

INFORMATIEOVERZICHT

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Verzoekschrift van 22 mei 2006 aan de Nationale ombudsman, met bijlagen over de interne klachtenprocedure.

Standpunt van de minister van Justitie van 6 oktober 2006, met bijlagen.

Reacties van verzoekster van 21 en 22 november 2006.

Bevindingen van twee medewerkers van het Bureau Nationale ombudsman naar aanleiding van het bekijken van twee voertuigen van DV&O op 28 november 2006.

Rapport Gedetineerdenvervoer van de Inspectie voor de Sanctietoepassing, uitgebracht op 29 januari 2007.

Nadere reactie van de minister van Justitie van 24 april 2007.

Bevindingen

Zie beoordeling

Achtergrond

1. Vervoersinstructie Dienst Vervoer & Ondersteuning, circulaire van 4 februari 1998, kenmerk 675240/98/DJI, verlengd bij circulaire van 27 juli 2006, kenmerk 5399388/06/DJI.

"Artikel 2.7 Het gescheiden vervoeren van gedetineerden

1 Tijdens eenzelfde transport kunnen meerdere gedetineerden worden vervoerd.

2 Mannen en vrouwen worden gescheiden. Elke groep moet in een apart compartiment worden geplaatst.

Zoveel mogelijk worden ook jeugdigen in een apart compartiment vervoerd.

3 Indien op een te vervoeren gedetineerde een bevel 'beperkingen' van kracht is, dient de coördinator/wagencommandant er zorg voor te dragen dat deze gedetineerde in afzondering wordt vervoerd. De aard van de beperking bepaalt de mate van separatie.

4 Bepaalde categorieën gedetineerden, bijvoorbeeld TBS-gedetineerden, worden op verzoek van de vervoersaanvrager gescheiden of in een afzonderlijk voertuig vervoerd.

(...)

Artikel 2.15 Het toezicht houden op de gedetineerden

De transportgeleiders houden tijdens het transport zoveel mogelijk toezicht op de gedetineerden..."

2. Vervoer jeugdig ingeslotenen, circulaire van 9 juli 1999, kenmerk 761371/99 DJI (de geldigheidstermijn van vier jaren is niet verlengd, maar de circulaire wordt beschouwd als geldend beleid)

"I Wanneer is de DV&O verantwoordelijk voor vervoer

Civielrechtelijk ingeslotenen

Jeugdigen met een civielrechtelijke insluitingstitel (waaronder OTS) worden alleen door de DV&O vervoerd indien zij gaan naar een gesloten particuliere of rijks justitiële jeugdinrichting.

Het vervoer van jeugdigen met een civielrechtelijke insluitingstitel wordt door de DV&O uitgevoerd wanneer het vervoer betreft in het kader van een overplaatsing naar een gesloten inrichting of in het kader van de rechtsgang vanuit een gesloten inrichting en dit rechtsgangvervoer de grenzen van een arrondissement overschrijdt.

Binnen-arrondissementaal rechtsgangvervoer is een verantwoordelijkheid van de (parket) politie."

3. Artikel 37 c Verdrag inzake de rechten van het kind, d.d. 20 november 1989.

"Ieder kind dat van zijn of haar vrijheid is beroofd, wordt behandeld met menselijkheid en met eerbied voor de waardigheid inherent aan de menselijke persoon, en zodanig dat rekening wordt gehouden met de behoeften van een persoon van zijn of haar leeftijd. Met name wordt ieder kind dat van zijn of haar vrijheid is beroofd, gescheiden van volwassenen tenzij het in het belang van het kind wordt geacht dit niet te doen, en heeft ieder kind het recht contact met zijn of haar familie te onderhouden door middel van correspondentie en bezoeken, behalve in uitzonderlijke omstandigheden."

4. Inspectierapport Gedetineerdenvervoer, Inspectie voor de Sanctietoepassing, uitgebracht op 29 januari 2007, p. 26 - 27, 38 en 41

"2 Bevindingen

(...)

Communicatie

Indien zich tijdens het vervoer problemen voordoen tussen gedetineerden dan wordt dit door de transportgeleiders niet altijd opgemerkt. Hiervoor zijn verschillende oorzaken. Zo is er geen direct zicht vanuit het bestuurderscompartiment, waar tijdens de rit de twee transportgeleiders verblijven, op de gedetineerden in de compartimenten. Er is wel een klein schuifraam tussen het bestuurderscompartiment en de ruimte naar de compartimenten waar de gedetineerden verblijven, maar tijdens de rit wordt (en kan) dit nauwelijks (worden) gebruikt omdat het is aangebracht achter de passagiersstoel in het bestuurderscompartiment.

Het geluidsniveau in de bus is tijdens het vervoer zodanig dat het, behoudens door middel van schreeuwen, niet mogelijk is om verbaal contact tot stand te brengen tussen DV&O-medewerkers en gedetineerden. Daar komt bij dat volgens de gedetineerden het geluidsniveau van de radio, waarvan het signaal ook beschikbaar is in de compartimenten

waar gedetineerden verblijven, tijdens het vervoer vaak zodanig luid is dat contact maken met het bestuurderscompartiment niet mogelijk is. Alleen bij een tussenstop, als de deuren opengaan, is het dan mogelijk om contact te hebben met de transportgeleiders. Een enkel DV&O-voertuig is wel uitgerust met een spreek-luisterverbinding tussen het verblijfscompartiment en het bestuurderscompartiment. De DV&O-medewerkers geven echter aan het niet prettig te vinden om met deze spreek-luisterverbinding te communiceren met gedetineerden vanwege het luide omgevingsgeluid en de inhoud van de uit te wisselen boodschappen (die vaak een behoefte duiden aan toiletgang die tijdens het rijden toch niet geboden kan worden). Desgevraagd geven de gedetineerden aan tijdens het vervoer de aandacht van de DV&O-medewerkers te kunnen bewerkstelligen door (extreem) te bonken op de wanden van de compartimenten. Deze aandacht kan er bij ernstige problemen, zoals een onderlinge vechtpartij, toe leiden dat door de DV&O-medewerkers spoorslags naar een beveiligde omgeving wordt gereden om in te grijpen. In zeer extreme gevallen wordt onderweg gestopt en door middel van een noodknop in het voertuig de hulp ingeroepen van het Korps Landelijke Politie Diensten (KLPD). Assistentie is, naar zeggen van de DV&O-medewerkers, dan snel beschikbaar. Overigens geven zij aan dat extreme problematiek tussen gedetineerden tijdens het vervoer niet vaak voorkomt. Afhankelijk van de omvang van een incident vindt er binnen een DV&O-unit evaluatie van een incident plaats. Incidenten waarbij fysiek geweld is toegepast worden altijd met de leidinggevende geëvalueerd.

(...)

3 Conclusies

(...)

Communicatie

De mogelijkheden tot communicatie tussen gedetineerden en medewerkers van de DV&O zijn tijdens het vervoer te beperkt. Er is geen direct toezicht door de transportgeleiders op de verblijfscompartimenten van de gedetineerden en ook is het nagenoeg niet mogelijk om tijdens het vervoer mondeling contact te leggen tussen gedetineerden en transportgeleiders.

(...)

4 Aanbevelingen

(...)

4.3 Aanbevelingen voor de Dienst Vervoer & Ondersteuning

8. Overweeg om vanuit het oogpunt van veiligheid ieder voertuig waarmee het vervoer van gedetineerden plaatsvindt en waarbij geen direct zicht is van de transportgeleiders op de compartimenten waarin de gedetineerden verblijven, uit te rusten met cameratoezicht en een (eenzijdige, vanuit het bestuurderscompartiment te bedienen) spreek-luisterverbinding tussen de verblijfscompartimenten van de gedetineerden en het bestuurderscompartiment..."

Zie rapport 2007/100 en rapport 2007/101.